

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-професійної програми Менеджмент

Луцьк – 2024

Силабус освітнього компонента «УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ» підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, за освітньо-професійною програмою Менеджмент

Розробник: Наталія Хомюк, доцент, завідувач кафедри менеджменту, доктор економічних наук

Силабус погоджено
Гарант ОПП Менеджмент

Ірина ВОЛИНЕЦЬ

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри менеджменту
протокол № 2 від 4 вересня 2024 р.

Завідувач кафедри

Наталія ХОМЮК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 073 Менеджмент, Менеджмент, Перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 4-ий
		Семестр 8-ий
		Лекції 6 год.
		Практичні (семінарські) 8 год.
		Самостійна робота 118 год.
		Консультації 18 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Хомюк Наталія Леонідівна

Науковий ступінь – доктор економічних наук

Посада – доцент, завідувач кафедри менеджменту

Контактна інформація викладача:

Телефон 0505008925

Електронна пошта: Khomiuk.Nataliia@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, корпус G ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Управління розвитком підприємств» входить до вибірових освітніх компонентів і має на меті формування у здобувачів освіти сучасного управлінського мислення, надання теоретичних знань та практичних навичок у сфері стратегічного та операційного управління розвитком підприємства. Особлива увага приділяється розвитку фахових компетентностей, таких як здатність до стратегічного планування, аналізу бізнес-середовища, розробки управлінських рішень, оптимізації бізнес-процесів та підвищення ефективності діяльності підприємства в умовах динамічних змін та невизначеності.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: освітні компоненти «Менеджмент організацій», «Операційний менеджмент», «Бізнес-тренінг «Стратегічний аналіз»».

Постреквізити: написання кваліфікаційної роботи.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета вивчення освітнього компонента полягає в наданні здобувачам освіти знань щодо теоретичних та практичних засад управління розвитком підприємства для

забезпечення його стабільного зростання, підвищення конкурентоспроможності та ефективного використання ресурсів.

Основними **завданнями** освітнього компонента є: ознайомлення з основними підходами до управління розвитком підприємства; вивчення системних моделей управління підприємством; формування навичок стратегічного планування та організації процесів розвитку; розвиток вміння адаптувати управлінські стратегії до динамічних умов бізнес-середовища; засвоєння методів аналізу та оцінки ефективності управлінських рішень; опанування інструментів кризового та ситуаційного управління підприємством; формування здатності до впровадження інноваційних підходів у розвиток підприємства.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо

СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

Програмні результати навчання:

ПРН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

Освоєння освітнього компонента «Управління розвитком підприємства» сприятиме освоєнню таких soft skills як: комунікативність, ініціативність, стратегічне мислення, адаптивність, креативність.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали**
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади управління розвитком підприємств						
Тема 1. Системна модель управління розвитком підприємств	16	1	1	12	2	ФО (2), Т (2), РС (6) / 10
Тема 2. Моделі підприємства як відкритої системи	15	0	1	12	2	ФО (2), Т (2), РС (6) / 10
Тема 3. Управлінські моделі	16	1	1	12	2	ФО (2), Т (2), РС (6) / 10
Тема 4. Управлінські технології	15	0	1	12	2	ФО (2), Т (2), РС (6) / 10

Разом за модулем 1	62	2	4	48	8	40
Змістовий модуль 2. Прикладні засади управління розвитком підприємств						
Тема 5. Організація управління розвитком підприємства	14	1	0	12	1	ФО (2), Т (2), РС (6) / 10
Тема 6. Системи функціонального менеджменту	14	1	0	12	1	ФО (2), Т (2), РС (6) / 10
Тема 7. Ресурсна концепція в управлінні розвитком підприємства	15	0	1	12	2	ФО (2), Т (2), РС (6) / 10
Тема 8. Ситуаційне управління на підприємстві	15	0	1	12	2	ФО (2), Т (2), РС (6) / 10
Тема 9. Адаптивне управління підприємством в кризовий період	15	1	1	11	2	ФО (2), Т (2), РС (6) / 10
Тема 10. Управління ефективністю розвитку підприємства	15	1	1	11	2	ФО (2), Т (2), РС (6) / 10
Разом за модулем 2	88	4	4	70	10	60
Всього годин / Балів	150	6	8	118	18	100

Форми контролю: поточне оцінювання (контрольна робота (КР), фронтальне опитування (ФО), есе чи реферат (Е), тести (Т), ТР – тренінгові вправи, розгляд ситуаційних завдань (РС), РМГ – робота в малих групах, ДС – дискусія, ДБ – дебати, розгляд кейсів (К), підсумковий контроль у формі заліку.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота з освітнього компонента «Управління розвитком підприємств» передбачає: підготовку до аудиторних (практичних) занять-тренінгів – опрацювання лекційного матеріалу та самостійне опрацювання окремих тем (питань) освітнього компонента; розв'язання практичних та тестових завдань; розв'язання кейсів; підготовку до усіх видів контролю.

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами освітнього компонента.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових

працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/ukitbu>).

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру за 100-бальною шкалою.

Перездача підсумкового контролю освітнього компонента проводиться у вигляді тестування та усного опитування. Тестові запитання складено відповідно до структури курсу та містять 50 запитань з однією правильною відповіддю. Кожне запитання оцінюється у 1 бал. Усне опитування включає 2 запитання, кожне запитання оцінюється в 25 балів. Максимальна оцінка 100 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань на залік

1. Підприємство як складна система та як об'єкт управління
2. Системна методологія в менеджменті.
3. Особливості функціонального та системного бачення підприємства.
4. Системне управління розвитком підприємства як процес поєднання функціонального, процесного та ситуаційного підходів.
5. Принципи системного підходу в управлінні розвитком підприємств.
6. Моделі підприємства та моделі управління.
7. Поняття «модель». Різновиди моделей
8. Моделі за походженням
9. Моделі управління, що базуються на цільових управлінських установках

10. Моделі управління за характером реалізації владних повноважень
11. Сутність терміну «управлінські технології», характеристика основних методів, які застосовуються в управлінських технологіях
12. Сутність та відмінність технологій цільового управління від технологій процесного управління
13. Сутність та умови застосування ініціативно-цільової технології управління
14. Сутність та умови застосування програмно-цільової технології управління
15. Сутність та умови застосування регламентній технології управління
16. Сутність та умови застосування технології управління за результатами
17. Сутність та умови застосування технології управління на базі потреб та інтересів
18. Сутність та умови застосування технології управління на базі активізації діяльності персоналу
19. Сутність та умови застосування технології управління у виняткових випадках
20. Сутність та умови застосування технології управління шляхом постійних перевірок і вказівок
21. Сутність та умови застосування технології управління на «базі штучного інтелекту»
22. Переваги та недоліки цільових управлінських технологій
23. Переваги та недоліки процесних управлінських технологій
24. Умови застосування цільових технологій управління та процесних управлінських технологій
25. Нормативно-правова регламентація та порядок заснування підприємства
26. Етапи: початковий, підготовчий, реєстраційний, організаційний
27. Статут, установчий договір: основні положення
28. Підстави організації управління на підприємстві, процедури та особливості розробки засновницької документації
29. Формування органів управління, процес організації управління на підприємстві
30. Методологія проектування системи управління
31. Управлінські процедури: цільовизначення, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір альтернативи, реалізація
32. Основний закон управління
33. Формування дієвого та результативного підходів у менеджменті
34. Системні правила управління
35. Основи реструктуризації управління: реорганізація та реінжиніринг ..
36. Взаємозв'язок між менеджментом та маркетинговою діяльністю. Цілі та завдання менеджменту та маркетингу в діяльності організації
37. Види організаційних структур управління маркетингом
38. Основи фінансового менеджменту
39. Етапи комерційної діяльності на підприємствах оптової та роздрібною торгівлі
40. Ресурси як критерій розвитку економічних систем
41. Сучасна ресурсна концепція в менеджменті
42. Управління ресурсним потенціалом як фактор успіху функціонування підприємства

43. Сутність та генезис ситуаційного управління
44. Організаційно-економічного механізму ситуаційного управління
45. Метод сценаріїв та метод імітаційного моделювання в ситуаційному управлінні
46. Чинники, що впливають на діяльність підприємства в кризовий період
47. Суть та практичне значення адаптивного управління підприємством
48. Зв'язок між адаптивним та антикризовим управлінням підприємством
49. Теоретичні основи ефективності розвитку підприємства в ринкових умовах
50. Оцінка ефективності управління розвитком підприємства

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Алькема В.Г., Кириченко О.С. Менеджмент організацій: навчальний посібник. К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК». 2023. 276 с.
2. Теорія і концепції менеджменту: навчальний посібник. / уклад.: В.В. Дергчова, К.О. Кузнєцова, З.В. Григорова. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. 67 с.
3. Монастирський Г. Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 329 с.
4. Хомюк Н., Антонюк Д., Карлін М. Сучасні тенденції розвитку підприємництва на сільських територіях. *Причорноморські економічні студії*. 2022. Вип. 74. С. 168-174.

5. Хомюк Н.Л., Романюк А. Теоретичні засади антикризового управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2023. № 4 (36). С. 120–127.

6. Krasnomovets V., Mazniev Je., Sarana O., Shulha O., Khomiuk N., Artemchuk L. Operational Management of Service Field Enterprises under the Conditions of Digitalization in the System of Sustainable Development. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. 2024. Volume 14, Issue 1, Special XLL. P. 235-239.

7. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua>

8. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>